

Ενημερωτικό δελτίο δημοσίων συμβάσεων

Σύνταξη: Σ. Παναγόπουλος, Στέλεχος ΜοΠαΔιΣ

Επιμέλεια: Μ. Βερβενιώτη, Ε. Τσόλη, Χ. Χάχαλης, Ν. Κατσιμέρου, Κ. Σκουρή Στελέχη ΜοΠαΔιΣ

Επιστημονική διημερίδα Το κοινοτικό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων

Στις 16 και 17 Ιανουαρίου ο Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης και το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος συνδιοργάνωσαν επιστημονική διημερίδα με θέμα «Το κοινοτικό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων» στο συνεδριακό κέντρο της Τράπεζας Πειραιώς, στη Θεσσαλονίκη.

Το μεγαλύτερο μέρος της διημερίδας ήταν αφιερωμένο στο ουσιαστικό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων, ενώ στην τρίτη συνεδρίαση συζητήθηκαν ζητήματα σχετικά με την δικαστική προστασία στις δημόσιες συμβάσεις ενόψει της νέας δικονομικής οδηγίας 2007/66/ΕΚ.

Στην πρώτη συνεδρίαση παρουσιάστηκε η διαδικασία του ελέγχου εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου στην Ελλάδα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή από το στέλεχό της κ. Αθ. Μπαλοδήμο και τη Νομική Σύμβουλο του Υπουργείου Εξωτερικών κ. Κ. Σαμώνη—Ράντου. Στη συνέχεια, παρουσιάστηκαν οι επιπτώσεις που έχουν στον κοινοτικό και εθνικό προϋπολογισμό οι παραβιάσεις της κοινοτικής νομοθεσίας κα-

τά τη δημοπράτηση συγχρηματοδοτούμενων έργων από τον κ. Π. Πανταζάτο, επίσης στέλεχος της Επιτροπής. Το θεσμικό πλαίσιο του Ν.3316/2005 για την ανάθεση συμβάσεων μελετών και τεχνικών υπηρεσιών παρουσιάστηκε από την πολιτικό μηχανικό κ. Μ. Γρηγοριάδου.

Το Κέντρο Διεθνούς Ευρωπαϊκού και Οικονομικού Δικαίου εκπροσώπησε ο γραμματέας του, κ. Γ. Τράντας με την εισήγησή του σχετικά με ζητήματα που προκύπτουν από τις Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα.

Το ενδιαφέρον της δεύτερης συνεδρίασης μονοπώλησε η πρόσφατη απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την υπόθεση του βασικού μετόχου και συγκεκριμένα του ασυμβίβαστου μεταξύ προσώπων των μέσων μαζικής ενημέρωσης και αναδόχων δημοσίων συμβάσεων. Αναπτύχθηκαν επίσης θέματα που αφορούν γενικότερα τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης στις δημόσιες συμβάσεις.

Με εισηγήσεις οι κ. Δ. Νικόπουλος και Φ. Φασούλας

αναφέρθηκαν στα προβλήματα εφαρμογής του κοινοτικού λεξιλογίου για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κατηγορίες μελετών στο κοινοτικό δίκαιο αντίστοιχα.

Εξίσου πρακτικό ενδιαφέρον παρουσίασε και η εισήγηση για την αυστηρή εφαρμογή των εξαιρετικών διατάξεων για την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση της προκήρυξης της σύμβασης.

Στην τρίτη συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε συζήτηση στοργουγυλής τραπέζης με θέμα τη δικαστική προστασία στις δημόσιες συμβάσεις κατά την οποία προέδρευσε ο αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας κ. Μ. Βροντάκης.

Αναπτύχθηκαν ζητήματα που αφορούν κυρίως στην προσωρινή δικαστική προστασία στις δημόσιες συμβάσεις και τα προβλήματα εφαρμογής του νόμου 2522/1997 στο εθνικό δίκαιο.

Περιεχόμενα τεύχους:

Διημερίδα για το κοινοτικό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων **1**

Ευρωπαϊκή επικαιρότητα **2-3**

Επισκόπηση πρόσφατης νομολογίας ΔΕΚ & ΠΕΚ **3**

Διαδικασία επί παραβάσει κατά της Ιταλίας για μη εκτέλεση αποφάσεων του ΔΕΚ

μη εκτέλεση απόφασης ΔΕΚ- σύμβαση παραχώρησης υπηρεσιών – σύμβαση υπηρεσιών – υποχρεώσεις δημοσιότητας και διαφάνειας

Η Επιτροπή απέστειλε αιτιολογημένη γνώμη στην Ιταλία για δύο υποθέσεις μη εκτέλεσης αποφάσεων του ΔΕΚ. Η 1η υπόθεση αφορά τη μη εκτέλεση απόφασης του ΔΕΚ (υπόθεση C-260/04), σύμφωνα με την οποία η Ιταλία, ανανεώνοντας 329 συμβάσεις παραχώρησης για τη διαχείριση και τη συλλογή στοιχημάτων για ιπποδρομίες χωρίς προσφυγή σε διαδικασία προκηρύξεως διαγωνισμού, παρέβη τις υποχρεώσεις δημοσιότητας και διαφάνειας της Συνθήκης. Η Ιταλία υιοθέτησε το 2008 νόμο που προέβλεπε ότι οι άνω συμβάσεις που ανανεώθηκαν παράνομα θα αναθέτονταν εκ νέου μετά από διαγωνισμό, η δε ισχύς τους θα έληγε με την ανάθεση των νέων συμβάσεων. Ωστόσο, οι εν λόγω συμβάσεις δεν έχουν ανατεθεί εκ νέου μέχρι σήμερα και ο νόμος του 2008 τροποποιήθηκε, έτσι ώστε η ισχύς των συμβάσεων που ανανεώθηκαν παράνομα να παραταθεί μέχρι την 31.3.2009.

Η δεύτερη υπόθεση αφορά τη μη εκτέλεση απόφασης του ΔΕΚ (υπόθεση C-382/05), με την οποία το ΔΕΚ έκρινε ότι η Ιταλία παρέβη τις υποχρεώσεις της από την οδηγία 92/50/ΕΟΚ, αφού δεν δημοσίευσε την ενδεδειγμένη προκήρυξη

στην Ε.Ε.Ε. κατά την ανάθεση σύμβασης για τη χρησιμοποίηση αποβλήτων δήμων της Περιφέρειας της Σικελίας. Η Ιταλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, προκειμένου να μην διακοπεί η παροχή των υπηρεσιών, δεν είναι δυνατόν να ακυρωθούν οι εν λόγω συμβάσεις χωρίς πρώτα να ξεκινήσει διαδικασία και να ανατεθούν νέες συμβάσεις. Παρά την πάροδο, όμως, πλέον του ενάμιση έτους από την έκδοση της απόφασης του Δικαστηρίου, οι συμβάσεις αυτές δεν έχουν μέχρι σήμερα επαναπροκηρυχθεί. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η καθυστέρηση αυτή δεν συνάδει με τις υποχρεώσεις των Κρατών Μελών κατά το άρθρο 228 της Συνθήκης.

Διαδικασία επί παραβάσει κατά της Γερμανίας για απευθείας ανάθεση σύμβασης υπηρεσιών διάθεσης απορριμμάτων

δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών – απευθείας ανάθεση

Η Επιτροπή απέστειλε στη Γερμανία αιτιολογημένη γνώμη σχετικά με τη σύναψη συμβάσεων με αντικεί-

μενο τη διάθεση απορριμμάτων. Οι συμβάσεις καταρτίστηκαν χωρίς τη διενέργεια διαγωνισμού, μεταξύ του δήμου Ρόστοκ και δύο εταιρειών, στις οποίες ο δήμος μετέχει από κοινού με ιδιωτικές επιχειρήσεις. Για την ανάθεση συμβάσεων σε ε-

ταιρείες αυτού του είδους απαιτείται η διενέργεια διαγωνισμού, αφού διαφορετικά παρέχεται αδικαιολόγητα πλεονέκτημα στις ιδιωτικές επιχειρήσεις που μετέχουν στις εν λόγω εταιρείες έναντι των ανταγωνιστών τους.

Διαδικασία επί παραβάσει κατά της Ιταλίας για τις προϋποθέσεις συμμετοχής σε διαγωνισμό παροχής τραπεζικών υπηρεσιών

δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών – κριτήρια ικανότητας – αρχή της ίσης μεταχείρισης - αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε αιτιολογημένη γνώμη στην Ιταλία για σύμβαση παροχής τραπεζικών υπηρεσιών που κατήρτισε το Πανεπιστήμιο της Πάρμας. Το Πανεπιστήμιο έθεσε ιδιαίτερα αυστηρές προϋποθέσεις συμμετοχής, προβλέποντας ότι ο υπο-

ψήφιος θα έπρεπε να παρέχει κατά τον χρόνο του διαγωνισμού υπηρεσίες διαχείρισης ρευστών διαθεσίμων σε Ιταλικά Πανεπιστήμια, καθώς και ότι θα έπρεπε να διαθέτει τουλάχιστον 12 γραφεία στην περιφέρεια της Πάρμας.

Η Επιτροπή έκρινε ότι οι σχετικές απαιτήσεις είναι αντίθετες προς την Οδηγία 2004/18/ΕΚ, γιατί ενδέχεται να αποθαρρύνουν αλλοδαπούς οικονομικούς φορείς από την παροχή υπηρεσιών στο Πανεπιστήμιο της Πάρμας. Αντίστοι-

χα, η απαίτηση να διαθέτει ο υποψήφιος 12 γραφεία στην περιφέρεια της Πάρμας όχι μόνο ευνοεί τις επιχειρήσεις με εγκατάσταση στην Ιταλία, αλλά επίσης τελεί σε δυσαναλογία σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, αφού δεν προκύπτει με σαφήνεια για ποιόν λόγο δεν μπορούν οι υπηρεσίες αυτές να παρασχεθούν από οικονομικό φορέα που δεν διαθέτει τον εν λόγω αριθμό γραφείων στην περιφέρεια της Πάρμας.

Διαδικασία επί παραβάσει κατά της Πορτογαλίας για νομοθεσία εισάγουσα διακρίσεις στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών

δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών- αρχή της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων - αρχή της απαγόρευσης κάθε διάκρισης λόγω ιθαγένειας - άρθρο 11 παρ.1 οδηγίας 2004/17/ΕΚ - άρθρο 4 παρ. 1 οδηγίας 2004/18/ΕΚ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε την 29.1.2009 να αποστείλει αιτιολογημένη γνώμη στην Πορτογαλία σχετικά με τον νόμο 12-Α/2008, ο οποίος στο άρθρο 35 παρ. 2β και 4 προβλέπει ότι οι εκεί αναφερόμενες συμβάσεις πα-

ροχής υπηρεσιών θα πρέπει να ανατίθενται κατά κανόνα σε νομικά πρόσωπα και μόνο υπό εξαιρετικές περιστάσεις σε φυσικά. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η παραπάνω διάταξη παραβιάζει τα άρθρα 11 παρ. 1 της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ και 4 παρ.1 της Οδηγίας 2004/18, σύμφωνα με τα οποία υποψήφιοι δεν είναι δυνατόν να απορρίπτονται με μοναδική αιτιολόγηση το γεγονός ότι, δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στο οποίο πραγματοποιείται η ανάθεση της σύμβασης, θα έπρεπε να είναι είτε φυσι-

κά είτε νομικά πρόσωπα. Περαιτέρω, η ρύθμιση αυτή του πορτογαλικού νόμου παραβιάζει τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της απαγόρευσης κάθε διάκρισης λόγω ιθαγένειας και της διαφάνειας και όσον αφορά τις συμβάσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο των Κοινοτικών Οδηγιών. Η Επιτροπή θεωρεί ότι λόγω της οικονομικής σημασίας των συμβάσεων που αφορά η ρύθμιση, οι πιθανές οικονομικές επιπτώσεις στην εσωτερική αγορά είναι σημαντικές

Επισκόπηση πρόσφατης νομολογίας δημοσίων συμβάσεων των ΔΕΚ και ΠΕΚ

ΔΕΚ C-213/07,
16.12.2008, Μηχανική ΑΕ

Νομικό Ζήτημα

Εθνικά μέτρα θεσπίζοντα ασυμβίβαστο μεταξύ του τομέα των δημοσίων έργων και του τομέα των μέσων ενημέρωσης

Το γενικό ασυμβίβαστο που καθιερώνει εθνική διάταξη πρέπει να είναι σύμφωνο με την αρχή της αναλογικότητας

Λέξεις Κλειδιά

προδικαστικό ερώτημα - δημόσιες συμβάσεις έργων

- οδηγία 93/37/ΕΟΚ - λόγοι αποκλεισμού - εθνικά μέτρα θεσπίζοντα ασυμβίβαστο μεταξύ του τομέα των δημοσίων έργων και του τομέα των μέσων ενημέρωσης - αρχή της αναλογικότητας

ΔΕΚ T-125/06,
28.01.2009, Centro Studi Antonio Manier/Συμβούλιο

Νομικό Ζήτημα

Ματαιώση διαγωνισμού και απόφαση ανάθεσης των υπηρεσιών σε διοικητική υπηρεσία κοινοτικού οργάνου

Η σύναψη συμφωνίας διοικητικής φύσης για παροχή υπηρεσιών μεταξύ δύο υπηρεσιών κοινοτικών οργάνων δεν υπόκειται στους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις

Λέξεις Κλειδιά

αίτηση ακύρωσης - δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών - ματαιώση διαγωνισμού - παροχή υπηρεσιών ως αντικείμενο συμφωνίας διοικητικής φύσης μεταξύ υπηρεσιών κοινοτικών οργάνων - αρχή της ίσης μεταχείρισης - αρχή της διαφάνειας

Το ΔΕΚ κάνει δεκτή τη θέσπιση νέων λόγων αποκλεισμού υποψηφίων από τα κράτη μέλη με την προϋπόθεση του σεβασμού της αρχής της αναλογικότητας

Διεύθυνση
Ικάρων 1 (ΤΘ 14)
551 02 Καλαμαριά

Τηλ. 2310 476 103-4
Fax 2310 476 105
e-mail: mopadis@cieel.gr

Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας!
<http://mopadis.cieel.gr>

Η Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών και Συμβάσεων (ΜοΠΑΔΙΣ) λειτουργεί από την 1^η Ιανουαρίου 1997, στη Θεσσαλονίκη, στις εγκαταστάσεις του Κέντρου Διεθνούς Ευρωπαϊκού και Οικονομικού Δικαίου (ΚΔΕΟΔ). Αποτελεί μία γνωμοδοτική δομή που παρέχει στο ΥΠ.ΟΙ.Ο. και σε όλες τις ελληνικές αναθέτουσες αρχές εξειδικευμένη και ταχύτατη συμβουλευτική υποστήριξη κατά την δημοπράτηση συμβάσεων έργων και τεχνικών υπηρεσιών, που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των κοινοτικών οδηγιών 2004/18 & 2004/17. Συγκροτεί ένα εθνικό σύστημα ελέγχου της νομιμότητας των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και σηματοδότησε μια νέα εποχή προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας στη δημοπράτηση των δημοσίων συμβάσεων.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνείτε με τα στελέχη της ΜοΠΑΔΙΣ *Σπύρο Παναγόπουλο, Έλσα Αδαμαντίδου*

Δημόσιες Συμβάσεις-Κρατικές Ενισχύσεις & αγορά

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Δημόσιες Συμβάσεις – ΣΔΙΤ – Δίκαιο Κατασκευών – Κρατικές Ενισχύσεις – ΥΓΟΣ – Δημόσιο Δίκαιο Ανταγωνισμού – Απελευθέρωση Αγορών – Ενέργεια – Μεταφορές – Τηλ/νία – Ταχυδρομικές υπηρεσίες – Δημοσιονομικό – Φορολογικό – Τελωνειακό Δίκαιο

3/2008

Δημόσιες Συμβάσεις - Κρατικές Ενισχύσεις & αγορά

Άρθρα

Χ. Συναδινός

Νομιμότητα διενεργηθέντος διαγωνισμού για την ανάθεση και αποκλειστικότητα εκτέλεσης εργασιών παροχής, μεταφορές και διάσπαση καταβόλων ηθολών (γνωμοδότηση)

Ρ. Γιαβανόπουλος

Η περιστολή της διοικητικής εποπτείας στις Α.Ε. μετά το Ν. 3604/2007

Π. Μεταλληνός

Μελέτη του δικαιοκού ηθολού των δημοσίων έργων στην Ελλάδα μέσω ποσοτικής και στατιστικής ανάλυσης: περίοδος 1998 – 2004

Κοινωτικά Κείμενα

Μ. Βερβενιώτη

Ο Ευρωπαϊκός Κώδικας για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις

Ευρωπαϊκή Τηρήτρια

Πρόταση οδηγίας για τα δικαιώματα των καταναλωτών

Σχόλια επί αποφάσεων

- πεδίο εφαρμογής κοινοτικών οδηγιών δημοσίων συμβάσεων
- εκπρόθεσμη υποβολή προσφορών
- μεταγενέστερη συμπλήρωση δικαιολογητικών
- υποκρέωση διασφάλισης των διαδικαστικών δικαιωμάτων των διάδικων μερών
- επιλεκτικός χαρακτήρας ενίσχυσης
- διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων
- ενεργειακή αξιολόγηση απορριμμάτων
- ελεύθερη πρόσβαση τρίτων στα δίκτυα μεταφοράς και διανομής
- ΦΠΑ και δραστηριότητες οργανισμών δημοσίου δικαίου

3/2008

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΜΟΝΑΔΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΜΟΝΑΔΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ
ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Κυκλοφόρησε το τεύχος **3/2008** της νομικής επιθεώρησης **ΔΗΣΚΕ & αγορά**, με πλούσια ύλη σε θεματικές του δημόσιου οικονομικού δικαίου. Για περισσότερες πληροφορίες και συνδρομές επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του περιοδικού <http://www.diske.gr/> ή επικοινωνήστε μαζί μας στο τηλέφωνο **2310 476103** ή αποστείλετε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην διεύθυνση diske@cieel.gr

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ε.Ε.